

**RAPORT
O STANIE
GMINY RÓŻAN
ZA 2019 ROK**

MAJ 2020 ROK

Rozdział I – Informacje ogólne

1. Informacje ogólne o gminie Różan.

Gmina Różan jest gminą miejsko-wiejską położoną w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie makowskim. Gmina graniczy od północy z gminą Młynarze, od południa z gminą Rzewnie, od zachodu z gminą Czerwonka Włosciańska, a od wschodu z gminą Goworowo z powiatu ostrołęckiego. Większa część gminy przedzielona rzeką Narwią, leży na jej prawym brzegu. Różan przecina skrzyżowanie dróg krajowych 60 i 61, przez co miasto leży na ważnym szlaku tranzytowym, zachowując jednak przy tym swoje walory krajoznawczo – turystyczne.

Sieć osadniczą gminy tworzy miasto Różan (siedziba gminy) i osiemnaście jednostek pomocniczych (sołectw): Chelsty, Chrzczonki, Dąbrówka, Dzbądz, Dyszobaba, Kaszewiec, Miłony, Mroczy-Rębiszewo, Paulinowo, Podborze, Prycanowo, Szygi, Załęże-Eliasze, Załęże-Gartki, Załęże-Sędzięta, Załęże Wielkie, Załużie, Zawady-Ponikiew.

Miasto Różan to jedno z najstarszych miast na Mazowszu. Prawa miejskie posiada od 1378 roku. Ze względu na swoje strategiczne położenie było areną walk zarówno w czasach średniowiecznych, poprzez okres Rzeczypospolitej Obojga Narodów, zaborów, aż do wojen w XX wieku.

Gmina Różan jako jednostka samorządu terytorialnego działa za pośrednictwem aparatu administracyjnego, jakim jest Urząd Gminy w Różanie. Za pośrednictwem urzędu i zatrudnionych w nim pracowników realizowane są zadania własne gminy. Na dzień 31.12.2019 r. w Urzędzie Gminy w Różanie było zatrudnionych 28 osób (22 etatów administracyjnych i 6 etatów obsługi). Ponadto jeden etat w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Ponadto gmina Różan działa w oparciu o jednostki organizacyjne. W zależności od formy funkcjonowania są to:

- 1) jednostki budżetowe, tj.:
 - a) Szkoła Podstawowa im. I Dywizji Tadeusza Kościuszki w Różanie,
 - b) Publiczne Gimnazjum im. Obrońców Różana w Różanie (do 31.08.2019 r.),
 - c) Przedszkole Samorządowe w Różanie,
 - d) Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie,
- 2) zakłady budżetowe, tj.: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Różanie,
- 3) jednostki posiadające osobowość prawną, tj.:
 - a) Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Różanie,
 - b) Gminna Biblioteka Publiczna w Różanie.

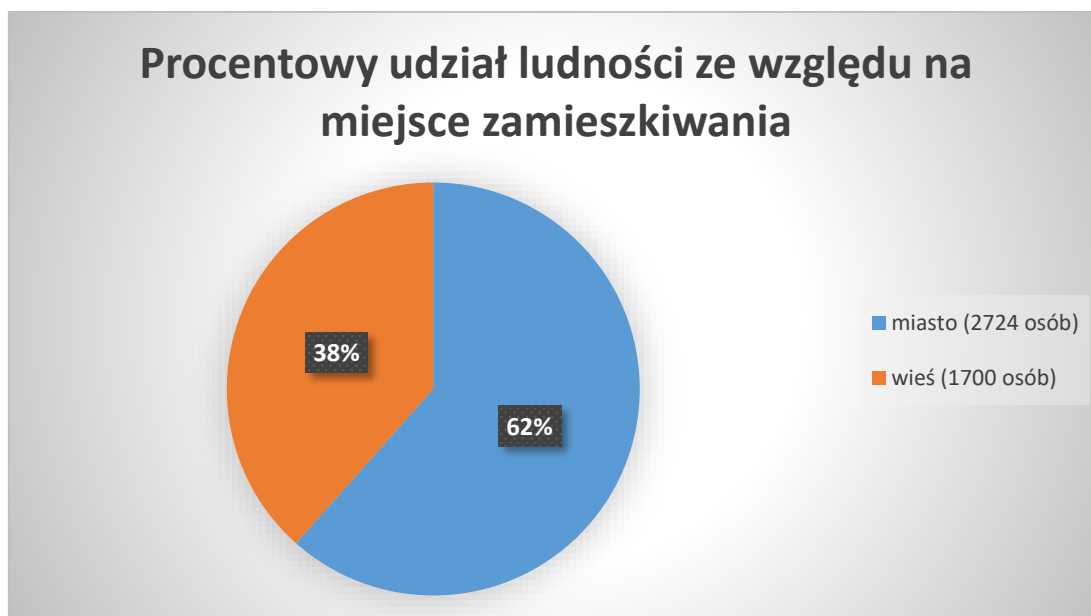
2. Notka demograficzna.

Gmina Różan zajmuje powierzchnię 8435,68 ha i jest zamieszkiwana przez 4424 mieszkańców – stan na 31.12.2019 r. (4432 mieszkańców – stan na dzień 31.12.2018 r.). Spadek mieszkańców rok do roku – 8 osób. W tej liczbie 2267 osób stanowią kobiety a 2157 mężczyźni. W 2019 r. na terenie gminy Różan odnotowano 37 urodzeń (2018 – 58) i 49 zgonów (2018 – 62). Oznacza to ujemny przyrost naturalny. Oceniam, że przy spodziewanym spadku urodzeń, należy się skupić na remontach, modernizacji i unowocześnianiu już istniejącej infrastruktury oświatowej, a nie jej rozbudowie. Jednocześnie tworzyć profesjonalne zaplecze do obsługi osób niepełnosprawnych oraz skupić się na konieczności pomocy, coraz większej ilości mieszkańców w wieku senioralnym.

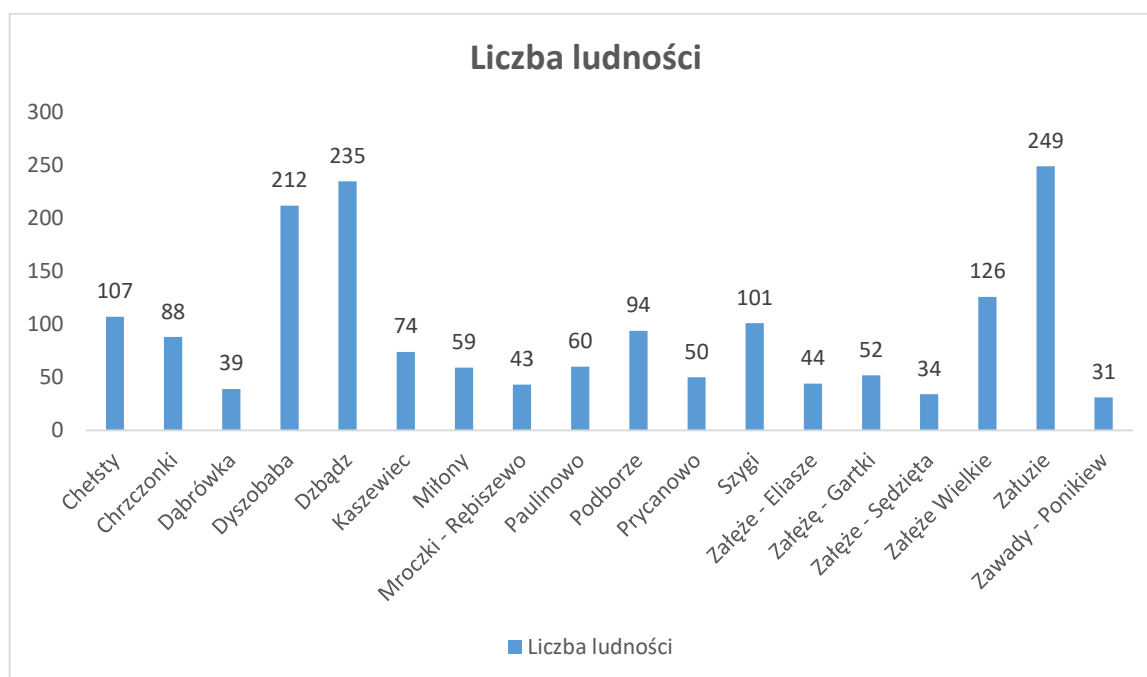
W ciągu lat 2014 – 2019 liczba ludności (osób zameldowanych na stałe), spadła o 101 osób. Migracja ujemna utrzymuje się od początku lat 90-tych ubiegłego wieku. Jednocześnie należy podkreślić, że nie sposób jednoznacznie zweryfikować faktycznej ilości osób zamieszkujących gminę Różan, ponieważ jest ona różna w zależności od rodzaju prowadzonych statystyk. Inna liczba osób występuje w deklaracjach opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych, inna w rejestrze wyborców.

Gminę Różan cechuje niska gęstość zaludnienia, niezmienna na przestrzeni lat 2010-2019. Waha się wokół 53 osób na 1 km² powierzchni gminy. Średnia krajowa (123 osoby na 1 km²), wojewódzka (150 osób na 1 km²). Średnia w rozproszonym powiecie makowskim to 43 osób na 1 km². W porównaniu z innymi gminami miejsko-wiejskimi Różan cechował się niższą gęstością zaludnienia – średnia gmin miejsko-wiejskich kraju wynosiła 86 osób na 1 km², a województwa mazowieckiego – 127 osób na 1 km².

Demografia:



Liczba ludności w poszczególnych sołectwach:



3. Bezrobocie i rynek pracy.

W dniu 31.12.2019 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy pozostawało 298 mieszkańców gminy Różan. W porównaniu do 2018 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie zwiększyła się o 8 osób. Ubiegły rok był pierwszym od 2015, gdy liczba bezrobotnych wzrosła rok do roku. Prawdopodobnie ma to związek z postawieniem jednego z lokalnych przedsiębiorców w stan upadłości i racjonalizacją zatrudnienia w innych firmach. Mimo to, na rynku pracy zauważalny był brak rąk do pracy. Mierzalne bezrobocie poza wyjątkami dotyczy osób, które w zasadzie nie są zainteresowane zatrudnieniem, ponieważ wykorzystując różne systemy wsparcia i pomoc społeczną wychodzą z założenia, że nie opłaca im się pracować. Powoduje to napływ pracowników spoza granic kraju, szczególnie Ukrainy. Taka sytuacja jest zauważalna w miejscowych firmach.

Porównanie struktura bezrobocia na dzień 31.12.2018 r. i dzień 31.12.2019 r.

2018 r.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych							
	ogółem	kobiety	Z prawem do zasiłku		Do 30 roku życia	W tym do 25 roku życia	Długotrwale bezrobotni	Powyżej 50 roku życia
			ogółem	kobiety				
m. Różan	184	91	41	23	79	44	188	67
gm. Różan	106	58	12	9				

2019 r.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych							
	ogółem	kobiety	Z prawem do zasiłku		Do 30 roku życia	W tym do 25 roku życia	Długo-trwale bezrobotni	Powyżej 50 roku życia
			ogółem	kobiety				
m. Różan	189	94	26	14	94	55	196	65
gm. Różan	109	60	10	4				

Podobnie, jak w latach ubiegłych, w roku sprawozdawczym Gmina Różan i jej jednostki podległe były stałym organizatorem różnego rodzaju wsparcia w zatrudnieniu. W ten sposób wykorzystywane są instrumenty rynku pracy tj. prace interwencyjne, roboty publiczne, staże oraz prace społecznie użyteczne. Liczba osób korzystających z tych form zatrudnienia waha się w zależności od możliwości Powiatowego Urzędu Pracy w Makowie Mazowieckim, od kilku do kilkudziesięciu w ciągu roku. W 2019 r. tylko w ramach prac społecznie użytecznych zatrudnionych było 10 osób, kolejne 10 w ramach prac interwencyjnych.

Rozdział II – Ogólne informacje finansowe

1. Podstawowe dane dotyczące wykonania budżetu gminy Różan w roku 2019.

Budżet gminy Różan w 2019 r. po dokonanych zmianach wynosił po stronie:

- 1) dochodów ogółem – 31.835.635,35 zł,
- 2) wydatków ogółem – 33.205.107,35 zł.

Na przestrzeni lat 2013-2019 (sześć lat) budżet gminy Różan wzrósł z ponad 22 mln zł po stronie dochodów do ponad 31 mln. Po stronie wydatków z ponad 22 mln do ponad 33. Oznacza to dynamikę na poziomie ponad 30% pomimo niewielkiego wzrostu podatków i opłat komunalnych. 10,5 mln złotych dochodów stanowi rekompensata z tytułu lokalizacji KSOP na terenie gminy. Udział rekompensaty w dochodach spada z uwagi na jej stały charakter. Osiągnęła ona bowiem maksymalny poziom przewidziany przepisami prawa. W chwili obecnej stanowi około 30% budżetu gminy, z blisko 40% w 2015 roku.

Udział wydatków majątkowych w wydatkach budżetu ogółem utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat. W 2019 r. stanowił 20,13% wydatków. Wydatki majątkowe mogłyby być wyższe, gdyby nie konieczność dotowania usług komunalnych świadczonych dla mieszkańców przez gminę oraz konieczność współfinansowania ze środków własnych m.in. działu Oświata i Wychowanie; Pomoc Społeczna.

Porównanie ogólnej realizacji dochodów i wydatków w 2018 r. i 2019 r.:

ROK 2018:

Dochody		Wydatki	
30.492.501,97 zł (100,88%)		30.954.079,84 zł (96,75%)	
Bieżące	Majątkowe	Bieżące	Majątkowe
30.286.746,88 zł (101,10%)	205.755,09 zł (77,55%)	23.096.719,93 zł (97,10%)	7.857.359,91 zł (95,78%)

ROK 2019:

Dochody		Wydatki	
32.134.315,33 zł (100,94%)		31.470.658,72 zł (94,78%)	
Bieżące	Majątkowe	Bieżące	Majątkowe
31.933.400,20 zł (101,64%)	200.915,13 zł (48,14%)	25.135.606,15 zł (97,19%)	6.335.052,57 zł (86,28%)

Na terenie gminy Różan funkcjonuje fundusz sołecki. Gmina realizuje w ten sposób zadania własne w ramach partycypacji obywatelskiej mieszkańców sołectw. Ze środków funduszu realizowane są wydatki na remonty dróg żwirowych, zakupy sprzętu i wyposażenia do istniejących remiz OSP i świetlic wiejskich, opracowania dokumentacji technicznej na budowę infrastruktury technicznej i budowa tejże. Fundusz sołecki pełni de facto rolę budżetu obywatelskiego. Integruje mieszkańców wsi i angażuje ich do podejmowania decyzji bezpośrednio wpływających na poprawę jakości ich życia.

Na koniec 2019 r. zadłużenie gminy Różan wynosiło 798.000,00 zł. Zobowiązanie wynika z umowy zawartej z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wod-

nej w Warszawie na budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dyszobaba. W części umarzalna pożyczka będzie spłacona ostatecznie w 2022 r. Zadłużenie pozostaje bez wpływu na możliwości finansowe gminy i ewentualne zaciąganie kolejnych zobowiązań na finansowanie zadań własnych (inwestycji).

Szczegółowe zestawienie dochodów i wydatków, w tym wykaz wydatków majątkowych znajduje się w sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Różana za 2019 r, stanowiący załącznik do zarządzenia nr 28/2020 Burmistrz Gminy w Różanie z dnia 26 marca 2020 r.

2. Mienie komunalne

Na dzień 31 grudnia 2019 r. gmina Różan posiadała w zasobie następujące składniki mienia komunalnego:

1. Grunty przeznaczone pod budownictwo o pow. 20,65 ha, w tym:
 - 1) działek będących w użytkowaniu wieczystym o łącznej powierzchni 8,68 ha:
 - a) 27 działek przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe o łącznej powierzchni 3,34 ha,
 - b) 15 działek przeznaczonych pod budownictwo usługowe o łącznej powierzchni 5,34 ha.
 - 2) działek będących w dzierżawie o łącznej powierzchni 0,56 ha:
 - a) 8 działek budowlanych o łącznej powierzchni 0,47ha,
 - b) 6 działek przeznaczonych pod usługi o łącznej powierzchni 0,09 ha,
 - 3) gruntów przekazanych w zarząd o łącznej powierzchni 1,98 ha,
 - 4) gruntów będących w bezpośrednim zarządzie gminy o łącznej powierzchni 9,44 ha w tym 6 działek budowlanych przeznaczonych do sprzedaży o łącznej powierzchni 0,69 ha.
2. Grunty rolne o łącznej powierzchni 11,63 ha, w tym:
 - 1) grunty rolne będące w bezpośrednim zarządzie gminy o łącznej powierzchni 8,20 ha.
 - 2) grunty rolne będące w dzierżawie o łącznej powierzchni 3,43 ha.
3. Grunty rekreacyjne znajdujące się w zasobie gminy o łącznej powierzchni 6,67 ha.
4. Pozostałe grunty będące w zasobie gminy o łącznej powierzchni 52,07 ha w tym grunty przeznaczone pod budowę zbiornika wodnego na rzece Różanicy o łącznej powierzchni 26,16 ha.
5. Gmina Różan jest właścicielem 7 działek przeznaczonych pod zabudowę zagrodową o łącznej powierzchni 0,87 ha
6. Drogi o nawierzchni utwardzonej i ulepszonej o pow. 131,71 ha.
7. Gmina Różan jest właścicielem:
 - 1) 6 budynków wielorodzinnych,
 - 2) budynku dwurodzinnego,
 - 3) 5 obiektów szkolnych tj. 4 budynków szkół i jednego budynku przedszkola,
 - 4) budynku hali sportowej,
 - 5) 2 budynków użyteczności publicznej (urząd gminy, budynku socjalno-biurowy ZGKiM),
 - 6) budynku po byłym przedszkolu adaptowanego na potrzeby: służby zdrowia, dzienny dom „Senior-Vigor”, dla potrzeb Gminnej Biblioteki Publicznej utworzonej w dniu 01.01.2008 r.,

- 7) 4 budynków świetlic wiejskich,
- 8) 5 stacji uzdatniania wody (w tym wyłączona z użytkowania, do rozbiórki)
- 9) oczyszczalni ścieków,
- 10) kiosku,
- 11) PSZOK zlokalizowanego na zrekultywowanym wysypisku odpadów komunalnych,
- 12) sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości – 27,74 km (2018 - 24,84 km),
- 13) sieci wodociągowej o łącznej długości – 120,14 km (2018 - 91,05 km),
- 14) 2 pojazdów w tym: autobus szkolny i bus szkolny,

Ponadto w roku sprawozdawczym gmina Różan przejęła z mocy prawa, w wyniku podziałów nieruchomości grunty o łącznej powierzchni 2635 m² pod drogi gminne.

Przebudowane zostały drogi:

- Załęże Wielkie – Szygi – 1950 mb.,
- ul. Polna w Różanie 2116 mb.,
- droga gminna przy targowisku odcinek II – 437 mb.
- rozpoczęła się przebudowa ul. Przemysłowej w Różanie – 1296 mb.

Wybudowana została sieć kanalizacyjna w Różanie, przy ul. Polnej o długości 346 mb. Wybudowano sieć wodociągową w Różanie przy ul. Polnej – 195 mb, we wsi Szygi – 490 mb, we wsi Miłony – 509 mb.

Rozdział III – Strategie, polityki, programy.

Na dzień 31.12.2019 r. pozostawały aktualne, przyjęte przez organy gminy następujące strategie i programy wieloletnie:

- 1) Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015 – 2020 przyjęta UCHWAŁĄ Nr XVII/99/2015 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 22 grudnia 2015 r.,
- 2) Strategia Rozwoju Gminy Różan na lata 2016 – 2023 przyjęta UCHWAŁĄ Nr XXVIII/143/2016 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 19 grudnia 2016 r.,
- 3) Program ochrony środowiska dla Gminy Różan na lata 2016 – 2020 z perspektywą do roku 2023 przyjęty UCHWAŁĄ Nr XXVIII/142/2016 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 19 grudnia 2016 r.,
- 4) Program Rewitalizacji dla Gminy Różan na lata 2016 – 2023 przyjęty UCHWAŁĄ NR XXX/158/2017 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 31 marca 2017 r.,
- 5) Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Różan na lata 2009 – 2032 przyjęty UCHWAŁĄ Nr XXXIV/167/10 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 29 stycznia 2010 r.,
- 6) Strategia Promocji Gminy Różan przyjęta UCHWAŁĄ Nr XXI/100/2008 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 23 czerwca 2008 r.
- 7) Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Różan na lata 2019 – 2023 przyjęty UCHWAŁĄ NR VIII/45/2019 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 29 kwietnia 2019 r.
- 8) Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019 – 2023 przyjęty UCHWAŁĄ Nr VII/41/2019 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 29 marca 2019 r.
- 9) Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Różan przyjęty UCHWAŁĄ Nr XIX/108/2016 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 14 marca 2016 r.

Rada Miejska w Różanie rokrocznie przyjmuje również do realizacji inne programy, są to m.in.:

- 1) Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Różan.
- 2) Program współpracy Gminy Różan na 2020 rok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- 3) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Strategie i programy są realizowane i oceniane w cyklach rocznych. Sprawozdania z realizacji poszczególnych dokumentów znajdują się w BIP gminy Różan.

Rozdział IV – Ład przestrzenny

Na dzień 31.12.2019 r. pozostawały aktualne następujące dokumenty planistyczne:

1. Uchwała nr XXVI/128/2009 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 26 stycznia 2009. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Szygi i Zawady-Ponikiew (Dz.Urz.Woj.Mazowieckiego nr 49 poz.1196 z 10 kwietnia 2009 r.).
2. Uchwała nr XXVI/129/2009 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 26 stycznia 2009. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Prycanowo i Podborze (Dz.Urz.Woj.Mazowieckiego nr 49 poz.1197 z 10 kwietnia 2009 r.).
3. Uchwała nr III/15/2011 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 28 stycznia 2011. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Chełsty (Dz.Urz.Woj.Mazowieckiego nr 56 poz.1830 z 14 kwietnia 2011 r.).
4. Uchwała nr III/16/2011 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Kaszewiec Dz.Urz.Woj.Mazowieckiego nr 56 poz.1831 z 14 kwietnia 2011 r.
5. Uchwała nr III/17/2011 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 28 stycznia 2011. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Paulinowo (Dz.Urz.Woj.Mazowieckiego nr 56 poz.1832 z 14 kwietnia 2011 r.)
6. Uchwała nr III/18/2011 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 28 stycznia 2011. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru wsi Dzbądz (Dz.Urz.Woj.Mazowieckiego nr 56 poz.1832 z 14 kwietnia 2011 r.)
7. Uchwała nr III/18/2002 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie zamian w miejscowym ogólnym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Różan (dotyczy części wsi Dzbądz)
8. Uchwała nr XXXV/169/2006 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 12 czerwca 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Różan (Dz.Urz.Woj.Mazowieckiego Nr 152 z dnia 05.08.2006 r. poz.5070) – dotyczy części obszaru miasta od Narwi do Rynku i prawa strona ul. Cementarnej.
9. Uchwała nr XXXIV/209/2014 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 22 sierpnia 2014r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Różan (Dz.Urz.Woj.Maz z 02 .10.2014 r. poz.9093) – dotyczy części miasta
10. Uchwała nr IV/15/2018. Rady Miejskiej w Różanie z 21 grudnia 2018 r w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Dyszobaba (Dz.Urz.Woj.Maz. z 25.01.2019 r.poz.1355).
11. Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta i gminy Różan – uchwała nr XXXVI/184/2017 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 18.12.2017 r. w sprawie zmiany studium (*czwarta zmiana*).
12. Uchwała nr VIII/46/2019 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie uchwalenia Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Placu Obrońców Różana w Różanie.

Na podstawie uchwały nr XLII/212/2018 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 19 czerwca 2018 r. przystąpiono do opracowania nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Różan. Z analizy istniejących planów zagospodarowania przestrzennego wynika konieczność ich aktualizacji. Ma to związek z oczekiwaniami mieszkańców, co do możliwości gospodarczego korzystania ze swoich nieruchomości. Niestety spełnienie oczekiwań właścicieli nieruchomości częstokroć rozmija się z obowiązującymi dla

danego terenu możliwościami jego zagospodarowania, a w konsekwencji przekłada się na odmowę zmiany planu przez organ nadzoru. W wyniku negatywnej oceny studium przez Wody Polskie i braku jego uzgodnienia, prace nad uchwałą zostały wstrzymane do czasu zakończenia postępowań odwoławczych.

Generalnie, obowiązujące przepisy utrudniają zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Procedura ich nowelizacji jest długotrwała i skomplikowana, uzgodnienia trwają miesiącami i latami. Z praktycznego punktu widzenia w lepszej sytuacji planistycznej są właściciele nieruchomości położonych na obszarach nie objętych planem.

Rozdział V – Pomoc społeczna, wspieranie rodziny, osób niepełnosprawnych.

1. Pomoc społeczna.

Głównym organizatorem pomocy społecznej na terenie gminy jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Różaniu, Pl. Obrońców Różana 4. OPS realizuje zadania własne i zadania zlecone w zakresie ustalonym ustawami i aktami wykonawczymi do ustaw oraz uchwałami władz lokalnych.

Celem działania OPS w Różaniu jest rozpoznawanie i zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Różaniu w skład struktury organizacyjnej jednostki wchodzi następujące stanowiska pracy: kierownik, pracownicy socjalni, wieloosobowe stanowisko ds. świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego i postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, jednoosobowe stanowisko d/s administracyjnych, pielęgniarki, terapeutyci oraz opiekunki środowiskowe.

Obszar gminy jest podzielony na 4 rejony działania pracowników socjalnych:

- Rejon I – Różan, ulice: ul. Plac Obrońców Różana, Mostowa, Fortowa, Zjazd, Sienkiewicza, Słowackiego, Lwowska, Wileńska, Hallera, Panny Marii, 3 Maja, Przechodnia, Rolna, Nowa, BLOK 6A, miejscowości: Kaszewiec, Dąbrówka, Chelsty;
- Rejon II – Różan, ulice: Warszawska, Gdańska, Mickiewicza, Ostrowska, Przemysłowa, Królowej Bony, Zygmunta Starego, Zygmunta Augusta, Jagiellonki, Radziwiłłówny, Kamienne Schodki, Nadnarwiańska, BLOK 6C, 6E, miejscowości: Prycanowo, Podborze, Załużie, Zawady Ponikiew;
- Rejon III – Różan, ulice: Poniatowskiego, Uklei, Czysta, Kopernika, Skłodowskiej, Szkolna, Szmaragdowa, Diamentowa, Topazowa, Agatowa, Rubinowa, Bursztynowa, Kilińskiego, BLOK 6D, miejscowości: Dyszobaba, Chrzczonki, Miłony, Szygi, Załęże Wielkie, Załęże Gartki, Załęże Sędzięta, Załęże Eliasze;
- Rejon IV – Różan, ulice: Polna, Targowa, Spokojna, Parkowa, Witosza, Kościuszki, Pogodna, Słoneczna, Marzanny, Tęczowa, Lazurowa, Cementarna, Leśna, BLOK 6, 6B, miejscowości: Paulinowo, Dzbańdz, Mroczyki-Rębiszewo.

Instytucjami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierającymi podmioty pomocy społecznej w realizacji ich zadań w gminie Różan są również:

- Urząd Gminy w Różaniu
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Różaniu
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Różaniu
- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza (w strukturze OPS w Różaniu)
- Senior+ (w strukturze OPS w Różaniu)
- Posterunek Policji w Różaniu (Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim)
- placówki oświatowe
- placówki ochrony zdrowia
- organizacje pozarządowe.

Zadania gminy w zakresie pomocy społecznej szczegółowo określa Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2020, przyjęta Uchwałą Nr XVII/99/2015 Rady Miejskiej w Różaniu z dnia 22 grudnia 2015 r.

Opracowanie strategii zostało poprzedzone diagnozą sytuacji społecznej w gminie oraz charakterystyką wybranych problemów społecznych, tj.: bezrobocie, niepełnosprawność, alkoholizm i narkomania oraz bezradność opiekuńczo-wychowawcza.

Celem głównym realizacji założeń wynikających z dokumentu Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2020 jest poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Różan poprzez stworzenie im możliwości rozwoju, zaspokojenia potrzeb przez aktywną integrację. Na szczegółowe cele strategii składa się m.in.:

1) Ograniczenie skutków życia w biedzie.

Pracownicy socjalni OPS prowadzą na bieżąco rozeznanie w środowisku w zakresie funkcjonowania rodzin, w tym szczegółowe rozeznanie sytuacji bytowej rodzin dysfunkcyjnych i o bardzo niskich dochodach. Rodziny dysfunkcyjne objęte są pracą socjalną, a rodziny o bardzo niskich dochodach otrzymują pomoc finansową stosownie do potrzeb, obowiązujących przepisów i możliwości finansowych gminy.

W 2019 roku przyznano i wypłacono świadczenia pieniężne dla 246 świadczeniobiorców, ogółem na kwotę 403.057,84 zł, w tym:

- zasiłek stały dla 43 świadczeniobiorców na kwotę 255.788,85 zł,
- zasiłek okresowy dla 15 świadczeniobiorców na kwotę 24.844,63 zł,
- zasiłek celowy dla 86 świadczeniobiorców na kwotę 60.632,36 zł,
- specjalny zasiłek celowy dla 102 świadczeniobiorców na kwotę 61.792 zł.

OPS realizował również świadczenia niepieniężne. Pracą socjalną objęto 240 osób. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacono 43 osobom na kwotę 20.785,72 zł. Opłacono posiłek dla 220 świadczeniobiorców w kwocie 189.448,20 zł. Objęto 27 osób standardowymi środowiskowymi usługami opiekuńczymi w miejscu ich zamieszkania.

W domach pomocy społecznej przebywało 8 osób, za pobyt, których gmina dopłaciła kwotę 206.019,96 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał również:

- zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych,
- jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe),
- zasiłki pielęgnacyjne,
- świadczenia pielęgnacyjne,
- zaliczki alimentacyjne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- składki na ubezpieczenia emerytalno – rentowe,
- składki na ubezpieczenia zdrowotne,
- specjalny zasiłek opiekuńczy,
- świadczenie rodzicielskie,
- świadczenie wychowawcze Rodzina 500+
- świadczenie Dobry Start 300+

OPS, we współpracy z placówkami oświatowymi, pomagał rodzicom w rodzinach patologicznych w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych. Poradnictwo rodzinne realizowane było poprzez terapię rodzinną odnoszącą się do szeroko rozumianych problemów funkcjonowania rodziny, w tym problemów wychowawczych oraz problemów opieki nad osobą niepełnosprawną. Osoby zainteresowane kierowano do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Maz.

W 2019 roku mieszkańcy gminy Różan skorzystali z:

- poradnictwa psychologicznego,
- poradnictwa rodzinnego,
- poradnictwa prawnego.

Kadra OPS podnosi swoje kwalifikacje biorąc udział w kursach i szkoleniach specjalistycznych. Ma to znaczny wpływ na doskonalenie warsztatu pracy socjalnej, która ciągle jest najistotniejszym, ale najsłabszym ogniwem w systemie pomocy społecznej.

W gminie Różan nie występował w roku raportu problem bezdomności, polegający na przebywaniu osób w pustostanach, szopach, śmietnikach, itp. OPS posiada aktualne informacje o sieci placówek dla osób bezdomnych, gdzie można umieścić osoby bezdomne niezdolne do samodzielnego życia. Główną przyczyną przedmiotowego zagrożenia jest niepełnosprawność, zaburzenia psychiczne, podeszły wiek, nadużywanie alkoholu, niezaradność życiowa. Jest to grupa najtrudniejszych klientów. Osoby te zostały objęte szczególnym nadzorem przez pracowników OPS i Policję. Systematyczne wizytacje w tych rodzinach zapobiegają nieszczęśliwym wypadkom.

2) Przeciwdziałanie uzależnieniom.

Uzależnienia to problem globalny, który trafił również pod małomiasteczkowe strzechy. W gminie Różan występują uzależnienia od alkoholu, od narkotyków, od palenia tytoniu.

Problemami tymi zajmuje się głównie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W tym zakresie współpracuje ze szkołami, Policją, OPS, Poradnią Rodzinną w Makowie Maz., Poradnią Leczenia Uzależnień.

Każdego roku Rada Miejska w Różanie uchwała (o czym już wspomniano) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który jest finansowany ze środków własnych gminy – pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Poprzez imprezy promujące zdrowy styl życia, jak różnego rodzaju programy, spektakle, konkursy, zawody, gry i zabawy, organizowane w przedszkolu, szkole podstawowej i gimnazjum, dociera się do dużej grupy dzieci i młodzieży w celu uświadomienia zagrożeń wynikających z picia alkoholu, zażywania narkotyków czy palenia tytoniu. W gminie Różan funkcjonują 2 grupy AA samopomocowe, w których osoby borykające się z problemem alkoholowym wspierają się nawzajem w utrzymaniu statusu „trzeźwego alkoholika”, grupa Al-Anon dla współuzależnionych, oraz grupa wsparcia DDA dla dorosłych dzieci alkoholików.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalony w roku 2019, stanowił podstawę do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych.

W Domu Dziennego Pobytu funkcjonuje świetlica opiekuńczo - wychowawcza. Zajęcia pod opieką wychowawcy- terapeuty odbywają się we wszystkie dni robocze w godz. 14⁰⁰ - 18⁰⁰. Wprawdzie jest przeznaczona dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, ale przychodzą do niej również dzieci z tzw. rodzin „normalnych”. Integracja tych dzieci jest trudna, ale bardzo korzystna dla wszystkich uczestników.

Świetlica zapewnia dzieciom pomoc w nauce, rozwój ich zainteresowań, organizację czasu wolnego poprzez ciekawe i kształcące zabawy oraz zajęcia sportowe. Jej mankamentem jest brak stałej i efektywnej współpracy rodziców dziecka z pracownikiem świetlicy. Zajęcia w świetlicy opiekuńczo- wychowawczej i w GOUK to wspaniałe alternatywne formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież z naszej gminy.

W 2019 roku niektóre zajęcia były prowadzone z udziałem uczestników Dziennego Domu „Senior +”.

3) Pomoc osobom niepełnosprawnym.

W celu podniesienia, jakości życia osób niepełnosprawnych, uruchomiono w Różanie 2 gabinety rehabilitacyjne, które świadczą usługi w ramach kontraktu z NFZ. Usługi rehabilitacyjne są wykonywane również w domu chorego.

Wspierając działania w zakresie poprawy sprawności fizycznej i intelektualnej oraz aktywności życiowej ludzi starszych, GOUK w Różanie przyjął pod opiekę Klub Seniora skupiający kilkunastu emerytów, w celu rozszerzenia działalności tego nieformalnego jeszcze stowarzyszenia. W 2019 r. na pełnych obrotach funkcjonował Dzienny Dom „Senior +” z 15 uczestnikami, dobrze wyposażony w sprzęt do fizjoterapii.

Wydzielono miejsca parkingowe dla inwalidów na Placu Obrońców Różana, obok Przychodni Lekarskiej, przed halą sportową, przed GOUK. Zainstalowano windę, w budynku Urzędu Gminy, co usprawniło funkcjonowanie osób starszych oraz niepełnosprawnych. Są to duże udogodnienia dla niepełnosprawnych klientów tych instytucji.

Osoby niepełnosprawne są nadal postrzegane przez społeczeństwo, jako grupa osób wykluczonych społecznie. Zmiana stereotypów i postaw społecznych wobec ludzi niepełnosprawnych następuje bardzo powoli, ale już jest zauważalna. Gmina Różan rokrocznie organizuje dla osób niepełnosprawnych wakacyjne turnusy rehabilitacyjno-wypoczynkowe nad morzem w miejscowości Stegna.

Osoby niepełnosprawne objęte są ponadto opieką terapeutki zatrudnionej w OPS. Gmina poszukuje możliwości utworzenia na swoim terenie placówki zapewniającej opiekę dorosłym osobom niepełnosprawnym w ramach Środowiskowego Domu Samopomocy.

4) Poprawa opieki zdrowotnej mieszkańców.

Podstawowa opieka medyczna w gminie Różan ulega ciągłej, chociaż niewielkiej poprawie i jest sprawowana bez większych zastrzeżeń. Natomiast są poważne problemy związane z korzystaniem z porad specjalistycznych na miejscu, w Różanie. Coraz częściej pacjenci informują o trudnościach z otrzymaniem skierowania od lekarza rodzinnego do specjalisty. Mieszkańcy Różana dopytują o poradnie specjalistyczne, dostępne w ramach NFZ. Od kwietnia 2012 r. działa, zgodnie z zapowiedzią, poradnia ortopedyczna – lekarz przyjmuje raz w tygodniu, w piątek, a od 2014 r. przyjmuje również ginekolog, który był bardzo oczekiwany przez kobiety z gminy Różan. Dyrektor szpitala w Makowie Mazowieckim obiecywał prowadzenie poradni konsultacyjnych w Różanie: chirurgicznej, ginekologiczno-położniczej, nefrologicznej i urazowo-ortopedycznej. Miały być uruchamiane w zależności od potrzeb i możliwości lokalowych. Tymczasem kolejki do specjalistów wydłużają się z roku na rok.

W 2013 roku uruchomiono w Różanie prywatną przychodnię „CENTRUM MEDYCZNE”, w ramach, której funkcjonują prywatne gabinety lekarskie:

- neurologia,
- laryngologia,
- stomatologia,
- ortodoncja,
- kardiologia,

- dermatologia,
- medycyna pracy,
- ortopedia,
- rehabilitacja,
- diagnostyka,
- ginekologia.

Jednak wielu mieszkańców nie stać na płatne wizyty, dlatego w dalszym ciągu oczekują miesiącami, a nawet latami, na specjalistów przyjmujących w ramach NFZ.

5) Ograniczenie skutków bezrobocia.

Wszyscy świadczeniobiorcy pomocy społecznej, będący w wieku aktywności zawodowej oraz stosunkowo dobrym stanie zdrowia, pozostający bez pracy, są obejmowani przez OPS aktywizacją społeczno- zawodową w różnych możliwych formach. Kierownik i pracownicy socjalni OPS w każdej rozmowie z klientem oferują kilka wariantów rozwiązania jego trudnej sytuacji życiowej, adekwatnych do możliwości klienta. Są to między innymi: aktualne oferty pracy, oferty szkoleń i kursów umożliwiających podniesienie kwalifikacji lub zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych, ewentualnie pomoc w skompletowaniu dokumentacji niezbędnej do orzeczenia niepełnosprawności. Zorganizowanie pomocy sąsiedzkiej lub objęcie usługami opiekuńczymi osób niepełnosprawnych również umożliwia domownikom podjęcie pracy zawodowej, nawet poza miejscem zamieszkania. W 2019 roku 5 rodzinom udzielono pomocy w oparciu o kontrakty socjalne, które uwzględniały problematykę bezrobocia.

Rozdział VI – Oświata, wychowanie, wypoczynek, baza sportowa i turystyczna.

1. Stan organizacji oświaty i baza lokalowa

W roku szkolnym 2018/2019 Gmina Różan była organem prowadzącym dla Przedszkola Samorządowego w Różanie, Szkoły Podstawowej im. I Dywizji Tadeusza Kościuszki w Różanie, Szkoły Filialnej w Załuziu i kończącego swoją działalność Publicznego Gimnazjum im. Obrońców Różana w Różanie. Stan organizacji Przedszkola, Szkoły Podstawowej, Szkoły Filialnej i Gimnazjum.

Liczba uczniów (wychowanków) w poszczególnych placówkach.

Lp.	Placówka	Liczba oddziałów	Liczba wychowanków	W tym:								
				0	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	Przedszkole	5	125	53	35 5 l.	22 4 l.	15 3 l.	-	-	-	-	-
	RAZEM	5	125	53	35	22	15					
2	Szkoła Podstawowa	19	342	-	43	37	10	65	61	32	42	52
3	Szkoła filialna Załuzie	1	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	RAZEM	20	358	-	43	37	10	65	61	32	42	52
4	Gimnazjum	2	42	-	-	-	42	-	-	-	-	-
	RAZEM	2	42	-	-	-	42	-	-	-	-	-
	Ogółem	27	525									

W roku szkolnym 2018/2019 w stosunku do roku szkolnego 2017/2018 sieć przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów nie uległa zmianie. Liczba uczniów w roku szkolnym 2018/2019 w stosunku do roku szkolnego 2017/2018 w przedszkolu wzrosła o 1 dziecko, w szkole podstawowej zwiększyła się o 45 uczniów, w gimnazjum zmniejszyła się o 46 uczniów.

Placówki oświatowe prowadzone przez Gminę funkcjonowały w 4 budynkach komunalnych. Szkoła Podstawowa i Gimnazjum współużytkowały halę sportową. W czasie wolnym od zajęć hala była wynajmowana dla Zespołu Szkół w Różanie. Ponadto jest aktywnie wykorzystywana na zajęcia sportowe prowadzone poza zajęciami lekcyjnymi.

Oblicze współczesnej szkoły charakteryzuje poziom wyposażenia w środki techniczne do nauki i wzajemnego informowania. Szkoła Podstawowa została wyposażona w 2019 r. w zmodernizowaną pracownię komputerową. W roku bieżącym będzie kontynuowana wymiana sprzętu komputerowego i przygotowanie do wdrożenia dziennika elektronicznego. Przedszkole i Szkoły korzystają z Internetu oraz na bieżąco wyposażane były w nowoczesne pomoce dydaktyczne. W roku bieżącym planowana jest kolejna wymiana sprzętu komputerowego i wdrożenie w szkole podstawowej dziennika elektronicznego.

2. Kadra i system doskonalenia zawodowego.

W roku szkolnym 2018/2019 w Przedszkolu Samorządowym, Szkole Podstawowej, Szkole Filialnej w Załuziu i Gimnazjum prowadzonych przez Gminę pracowało 70 nauczycieli oraz 36 pracowników administracji i obsługi.

Zatrudnienie w szkołach w roku szkolnym 2018/2019

Wyszczególnienie		Zatrudnienie		w tym:			
				nauczyciele		pozostali	
		etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
1.	Przedszkole	24,35	26	11,35	13	13	13
Razem		24,35	26	11,35	13	13	13
2.	Szkoła Podstawowa	51,68	55	33,68	37	18	18
3.	Filia w Załuziu	4	4	3	3	1	1
Razem		55,68	59	36,68	40	19	19
4.	Gimnazjum	17,5	21	14	17	3,5	4
Razem		17,5	21	14	17	3,5	4
Ogółem		97,53	106	62,03	70	35,5	36

Poziom zatrudnienia nauczycieli wynika przede wszystkim z liczby oddziałów i godzin zajęć obowiązkowych oraz dodatkowych w przedszkolu i szkołach. W najbliższych latach przewidywany jest spadek poziomu zatrudnienia z uwagi na mniejszą liczbę oddziałów i godzin. Prawdopodobnie uda się uniknąć konieczności zwolnień nauczycieli i pracowników obsługi, z uwagi na miejsca pracy, które będą pozostawały po osobach odchodzących na emerytury.

Dla zabezpieczenia odpowiedniego poziomu nauczania w roku szkolnym 2018/2019, zgodnie z wymogami prawa i potrzebami poczyniono nakłady w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Nakłady na doskonalenie zawodowe nauczycieli w latach 2018/2019.

Wyszczególnienie		2018	Plan 2019
		(w zł)	
1.	Przedszkole	3655,10	5686
2.	Szkoła Podstawowa	7233,57	19.682,59
3.	Gimnazjum	-	-
Razem- nakłady		10.888,67	25.368,59

System doskonalenia i kształcenia nauczycieli spowodował, że większość nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania co najmniej kilku przedmiotów. Efektem podejmowanych działań oraz właściwej polityki kadrowej, jest niewątpliwie aktualna bardzo dobra struktura w zakresie poziomu wykształcenia nauczycieli.

Wyższe wykształcenie magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym w roku szkolnym 2017/2018 posiadało 70 nauczycieli co stanowi 100% zatrudnionych. System doskonalenia zawodowego wśród nauczycieli pośrednio wspierany był przez obowiązujący system awansów zawodowych.

Awans na stopień nauczyciela kontraktowego otrzymał jeden nauczyciel ze Szkoły Podstawowej.

Pozostałe informacje dotyczące oświaty znajdują się w INFORMACJI o stanie realizacji zadań oświatowych gminy w roku szkolnym 2018/2019.

3. Wypoczynek dzieci i młodzieży.

W roku szkolnym 2018/2019 Gmina Różan zorganizowała wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży ze Szkoły Podstawowej oraz Publicznego Gimnazjum w Różanie na koloniach letnich w miejscowości Łeba w Ośrodku Wypoczynkowym „Grand Park Łeba” w dniach od 6 do 19 lipca 2019 roku. Na kolonie letnie wyjechało 150 uczniów w wieku od 7 do 16 lat, ze szkoły podstawowej 131 uczniów i 19 z gimnazjum. Uczestnicy kolonii pozostawali pod opieką kierownika kolonii i 8 wychowawców.

Wyjazd kolonistów trzema autokarami zaplanowany o godz. 8⁰⁰ nastąpił zgodnie z planem. Przed wyjazdem autokary zostały sprawdzone przez funkcjonariuszy z Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim i dopuszczone do wyjazdu.

Kolonie realizowało przedsiębiorstwo pod nazwą „Algaja” Pracownia Rozwoju Integralnego Anna Popiel z Wałbrzycha.

Kolonisci byli zakwaterowani w pokojach 4 osobowych z pełnym węzłem sanitarnym. Do dyspozycji dzieci i młodzieży była stołówka, świetlica, teren do gry w piłkę siatkową, koszykówkę, miejsce na ognisko oraz plac zabaw. Dzieci otrzymywały 4 posiłki dziennie: śniadanie, obiad, podwieczorek i kolację. W ramach umowy wykonawca zapewnił opiekę lekarską, pielęgniarską oraz ratownika.

Program wypoczynku obejmował:

1. Wycieczki autokarowe: do Morskiego Instytutu Rybackiego – „Akwarium morskie w Gdyni, do Centrum Edukacji i Promocji Regionu w Szymbarku, do Trójmiasta (zwiedzanie miast Gdańsk, Sopot) - spacer po atrakcyjnych miastach.
2. Wycieczki piesze: do centrum Łeby, zwiedzanie przystani oraz najbliższej okolicy, spacer wzdłuż Jeziora Serbsko i Jeziora Łebsko, do Muzeum Figur Woskowych w Łebie, do stadniny połączone z przejażdżkami konnymi i zaznajomieniem się z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa.
3. Spacer nadmorskie.
4. Zajęcia rekreacyjne: „Neptunalia”, plażowanie, kąpiele w morzu pod opieką ratownika, dyskoteki integracyjne, ognisko.
5. Zajęcia plastyczne, muzyczne i sportowe, konkursy, turnieje, gry i zabawy z użyciem sprzętu sportowego, zajęcia tematyczne.

Młodszy i starszy uczestnicy kolonii wykazali się kreatywnością w realizacji programu, chętnie brali udział w proponowanych zajęciach. Pobyt dzieci na koloniach letnich przebiegał bez zakłóceń

Wzorem lat ubiegłych został zorganizowany wypoczynek letni dla dzieci niepełnosprawnych i ich opiekunów – łącznie 22 osoby w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym „Bałtyk” w Stegnie w terminie od 5 do 12 lipca 2019 r.

Na wniosek Ostrołęckiego Klubu Lekkiej Atletyki dofinansowano udział w obozie sportowym w Olecku w terminie od 8 do 17 lipca 2019 r. trzem zawodnikom z terenu gminy Różan przygotowującym się do drugiej części sezonu startowego specjalizującym się w pchnięciu kulą i rzucie dyskiem. W 2018 roku zawodnicy byli finalistami Mistrzostw Polski.

W ramach zapewnienia w czasie wakacji opieki dzieciom w wieku przedszkolnym zgodnie z zatwierdzonym arkuszem organizacyjnym Przedszkole Samorządowe pełniło dyżur w dniach od 1 do 12 lipca 2019 r. W tym okresie opieką objęto 17 dzieci, które uczestniczyły w różnego rodzaju grach i zabawach.

4. Baza sportowa

Na terenie Gminy Różan znajdują się następujące obiekty sportowo-rekreacyjne:

- hala sportowa,
- stadion,
- boisko sportowe i plac zabaw w Różanie przy ul. Pogodnej,
- plac zabaw przy ul. Gdańskiej,
- plac zabaw przy ul. Szkolnej,
- boisko i plac zabaw we wsi Dyszobaba,
- boisko we wsi Dzbańdz,
- boisko sportowe we wsi Mroczyki – Rębiszewo,
- plac zabaw we wsi Szygi,
- boisko we wsi Chełsty.

Hala sportowa udostępniana jest w dni nauki szkolnej od 8⁰⁰ do 15⁰⁰ na potrzeby szkół. Od godz. 15⁰⁰ do godz. 18⁰⁰ odbywają się zajęcia sportowo-rekreacyjne finansowane przez Urząd Gminy prowadzone przez nauczycieli wychowania fizycznego i instruktorów. W okresie letnim zajęcia z młodzieżą odbywają się na stadionie miejskim. Na hali sportowej w sezonie letnim odbywają się zajęcia tylko w dni deszczowe i wietrzne, kiedy nie można prowadzić zajęć na stadionie. Zajęcia są prowadzone zgodnie z umową i odbywają się z podziałem na sekcje:

- sekcja tenisa stołowego, piłki nożnej, piłki siatkowej dla uczniów Szkoły Podstawowej,
- sekcja tenisa stołowego, piłki nożnej, piłki siatkowej i piłki ręcznej dla uczniów Publicznego Gimnazjum,
- sekcja Karate Kyokushin – dwie grupy wiekowe,
- sekcja piłki nożnej – orliki i młodziki,
- sekcja piłki nożnej – seniorzy.

W ramach funduszu sołeckiego w 2018 roku zakupiono i zamontowano sprzęt i urządzenia sportowe:

- 2 urządzenia fitness na boisku we wsi Chełsty,
- 6 urządzeń fitness na placu przy budynku świetlicy wiejskiej we wsi Załęże - Gartki,
- 6 urządzeń fitness na placu wiejskim we wsi Kaszewiec,
- huśtawka (bocianie gniazdo), ławka, walec biegowy dla dzieci we wsi Załęże Wielkie.

W roku sprawozdawczym wymieniono oświetlenie hali na nowoczesne, energooszczędne led, podobnie jak część oświetlenia stadionu miejskiego. Na stadionie miejskim zdemontowano

uszkodzone ogrodzenie boiska wielofunkcyjnego i trwa jego wymiana na nowe. Zdemontowano zniszczone urządzenia na skateparku. Jego teren zostanie zamieniony w gminne centrum fitness pod chmurką.

5. Turystyka

Poza położeniem nad brzegiem Narwi i doskonałymi warunkami do letniego wypoczynku, gmina Różan nie dysponuje przesadną ilością atrakcji turystycznych choć, niektóre z nich są spektakularne. W tym celu podjęto próbę rewitalizacji zabytkowego carskiego fortu z przełomu XIX i XX w. oraz zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego fortu nr 4 nad Narwią. Gmina dysponuje gotowymi projektami technicznymi zagospodarowania wspomnianych obiektów, jednak ze względu na ograniczone możliwości finansowe na dzień dzisiejszy nie jest w stanie ich samodzielnie zrealizować. Podobnie, jak projektu kładki nad drogą krajową nr 60 z ul. Sienkiewicza na fort nr 4.

W 2019 r. kontynuowano działania zmierzające do rewitalizacji Placu Obrońców Różana. Zakończyły się prace projektowe związane z jego przebudową oraz przebudową ulic bezpośrednio do niego przylegających.

Powyższe zadania będą możliwe do zrealizowania przy udziale środków zewnętrznych. W roku bieżącym gmina Różan złożyła wniosek o dotację na rewitalizację fortu nr 1 z tzw. Środków norweskich.

Na terenie gminy Różan są realizowane rokrocznie przedsięwzięcia mające przyciągnąć turystów i zachęcić ich do odwiedzin miasta. W wakacje są to Dni Różana, a we wrześniu Piknik Militarny, za który w 2019 r. odpowiadał GOUK i Urząd Gminy. Bogata historia Różana jest jego największą atrakcją, podobnie jak – wbrew pozorom – lokalizacja Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych.

Poza wspomnianymi fortami, Różan słynie z ogromnej ilości działek rekreacyjnych nad Narwią, mnóstwa pomników, urokliwego rynku, górkę Panny Marii i Pomnika ku czci poległym w obronie Ziemi Różańskiej, popularnego czołgu.

Szansą na turystyczny rozwój Różana jest poza działaniami czynionymi przez gminę prywatna inicjatywa mieszkańców. Na szczególną uwagę zasługuje przy tym powstanie kompleksu hotelowego AVANGARDA. Jego rozwój jest uzależniony od zainwestowania w zagospodarowanie fortu nr 4.

Rozdział VII – Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi. Udział burmistrza w różnych ciałach lokalnych.

Na dzień 31.12.2019 r. gmina Różan pozostawała członkiem kilku stowarzyszeń, tj.

- 1) Związek Miast Polskich,
- 2) Lokalna Grupa Działania „Zielony Szlak Niziny Mazowieckiej”,
- 3) Regionalna Organizacja Turystyczna „Szlak Wodny im. Króla Stefana Batorego”.

Aktywność gminy Różan jest widoczna w stowarzyszeniu LGD „Zielony Szlak Niziny Mazowieckiej” oraz ROT „Szlak Wodny im. Króla Stefana Batorego”. W LGD Burmistrz Gminy Różan Piotr Świdorski jest przewodniczącym rady LGD. ROT odbywa cykliczne spotkania, na których są przedstawiane założenia zagospodarowania szlaku wodnego m.in. rzeką Narew. Może mieć to znaczenie dla przyszłych realizacji inwestycji turystycznych na terenie gminy Różan tj. zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego fortu nr 4 i rewitalizacji fortu nr 1.

W 2019 r. gmina Różan wystąpiła ze Związku Gmin Ziemi Makowskiej, który ma w zasadzie znaczenie jedynie fasadowe. Zgromadzenia odbywały się nieregularnie, związek nie oferował gminie niczego, poza koniecznością opłacania składek.

Gmina Różan jest od 2019 r. członkiem Związku Miast Polskich, najprężniejszej i aktywnej organizacji samorządowej. Dzięki członkostwu gmina ma dostęp do najnowszych opracowań dot. Samorządu terytorialnego, opinii prawnych, projektów ustaw itp. Działalność ZMP jest bardzo pomocna w codziennej pracy Urzędu Gminy.

Rozdział VIII – Realizacja uchwał rady miejskiej.

Uchwały Rady Miejskiej w Różanie są realizowane przez podmiot w nich wskazany – Burmistrza Gminy Różan – na zasadach przewidzianych przepisami prawa i w granicach upoważnień ustawowych. Począwszy od realizacji uchwały budżetowej (realizacja dochodów i wydatków), poprzez realizację planów, strategii i innych uchwał burmistrz składa regularne sprawozdania oraz informacje na każdej sesji rady miejskiej. W roku 2019 informacja była składana ośmiokrotnie, tj.: 31 stycznia, 29 marca, 29 kwietnia, 14 czerwca, 6 września, 29 października, 27 listopada i 20 grudnia.

Z przedstawionych informacji oraz sprawozdań przyjmowanych przez radę miejską, dostępnych w systemie esesja oraz na stronie BIP gminy wynika stan realizacji wszystkich uchwał. Do realizacji uchwał w 2019 r. rada miejska nie wносиła zastrzeżeń tzn., żadne ze sprawozdań burmistrza nie zostało odrzucone.

Podsumowanie

Gmina Różan pozostawała w 2019 r. w dobrej kondycji finansowej i organizacyjnej. W perspektywie nadchodzących lat, przy racjonalnej polityce finansowej powinna sobie poradzić z realizacją większości zaplanowanych zadań inwestycyjnych. Na przeszkodzie może jedynie stanąć radykalne ograniczenie dochodów z udziału w podatkach spowodowane pandemią COVID-19. Pod rozwagę mieszkańców i radnych należy poddać zasadność rozbudowy przedszkola samorządowego oraz położyć większy nacisk na systematyczne uniezależnianie się od rekompensaty z tytułu lokalizacji Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych, przy jednoczesnych zabiegach o wzrost tej opłaty po zamknięciu obiektu.

Raport ma charakter ogólny. Wszystkie szczegółowe dane dotyczące realizacji zadań gminy znajdują się w sprawozdaniach przyjmowanych przez radę miejską. Rolą burmistrza nie jest ich kopiowanie do raportu.

Burmistrz Gminy Różan
(-) Piotr Świdorski